№ 34 Ausgabe A.

HOMAN

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

no 1 hod—4 m. 80 fen., na 1/2 hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Cena Abwiestak·

na 4-aj staranie za radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 34 (12?) Hod II. Wilnia, 27 krasawika 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

SZTOKHOLM. 25. IV. Hazeta rady rabotnikou i sałdatou u Rasiei pryzywaje narod zbiracca na massowyje schody dziela manifestacii za tojczasny mir.

26 krasawika.

Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Na poŭdni ad Skarp worahi trojczy szturmawali naszy linii.

Front niamieckaho Naślednika: Ahulnaje pałažeńnie nie zmianiłosia.

Pry Irtebiz uziaty 3 aficery, 160 sałdatoŭ i lepszyje pazycii na chrybcie Szmen de-Dam.

Wiaczorny szturm francuzoŭ pry Bre krywawa adbit.

Worahi utracili 6 samalotaŭ.

Uschodni teatr.

Na poŭdni ad Ryhi, pry Jakobsztaci i Smarhoni, na ŭschodzi ad Złoczowa, na Załatoj Lipie i ŭzdoŭž Putny i Sereta krapczeŭ ahoń rasiejcoŭ i nasz u adkaz na jaho.

Makiedonski front: U bitwach kala woziera Dojran 24 krasawika sproby anhliczan prarwacca adbity adważnaj baŭharskaj piachotaj.

BERLIN (W.T.B.). Minanoscy ŭ naczy z 24 na 25 krasawika abstreliwali Diunkirchien. Pry karotkaj sustreczy s francuskimi minanoscami zatopien torpedaju warožy minanosiec, a artyleryjskim ahniom — wartaŭniczy wajenny parachod worahoŭ. Usie naszy minanoscy wiarnulisia nazad biaz szkod i strat.

BERLIN (W.T.B). Impierski kancler zwiarnuŭsia da ŭsich niamieckich uradoŭ s piśmom, u jakim, miž inszym, skazano:

»U aposznim czasi ŭ niekatorych miescoch asoby, katoryje świadoma ci nieświadoma stanuli hetak na staranu worahoŭ, pamykalisia pieraszkodzić rabotnikam wypaŭniać ich zadaczy. U rožnych predpryjemstwach rabotnikoŭ žywym słowam, na piśmie i ŭ razdawanych listkach pryzywali spynić rabotu. Dalej byli czyslenyje sproby ŭ dzieržać ad raboty tych rabotnikoŭ, katoryje, wiernyje swajej pawinnaści, wiertalisia da swaich warsztatoŭ. Usim, chto wyszejskazanym sposabam pamahaje woraham, abo szkodzić aružnym siłam dzieržawy, statut ab karach sulić ciažkije kary za zdradu Baćkaŭszczyny. Chto nanosić udary u śpinu naszym adważnym wajakam, toj astajecca za miežami jednaści z narodam i spaznaje ŭsiu surowaść zakonaŭ«.

Wilnia, 27 krasawika.

Nowy sposab.

U Zachodniaj Europie pobocz ?s czysta rabotnickim socyalistycznym rucham my spatykajemsia s kirunkam, wiadomym pad imiem «chryścijanskaho socyalizmu». Kirunak hety stworen i wiadziecca katalickim duchawienstwam. Jak dobryje palityki, kiraŭniki Katalickaho Kaścioła daŭno zrazumieli, szto buduczyna naležyć da pracoŭnaho narodu, szto orhanizowany proletaryat — heta siła, katoraja raniej, ci paźniej zdabudzie ŭsio, czaho dabiwajecca. I jany pastanawili wykarystać hetu siłu dziela swaich met: iduczy na kompromis, jany hatowy ŭ niekatoraj czaści pryznawać klasowyje interesy rabotnikoŭ, ale za heta wymahajuć ad ich słuchmianaści i pomaczy ŭ palitycy Kaścioła.

«Chryścijanski socyalism» szyrycca na Zachodzi asabliwa ŭ tych krajoch, dzie rabotniki ŭžo zdabyli dla siabie szyrokije prawy. Ale ciapier i Uschod pieražywaje wielmi surjoznyje pieramieny: niawolenyje carskim prawicielstwam narodnyje massy razbiwajuć staryje puty rabstwa, a napieradzi wystupajuć orhanizowanyje rabotniki, zawajowywajuczy dla siabie panujuczaje pałažeńnie. Hetak i dla naszaho Kraju, niezaležnie ad taho, czy ŭ dalejszym swaim žyćci jon budzie bližej zwiazan z Zachodam, ci z Uschodam, nabližajecca nowaja era, kali hołas pracoŭnaho narodu budzie mieć nadta wialikuju wahu. Razumiejuczy heta, tutejszaje katalickaje duchawienstwo, ŭziraiuczysia na zachodnia-europejskich „chryścijanskich socyalistoŭ“, paczynaje rabić kroki, kab czym chutczej padczynić swajej ułaści czym bolsz rabotnikoŭ, tworaczy dla ich specyalnyje orhanizacii.

Ale miž katalickim duchawienstwam na Zachodzi i ŭ nas jość duža wialikaja rožnica: pad toj czas, jak tam kler pracuje piersz za ŭsio dziela karyści katalickaj wiery i Rymu, tut — u naszym Kraju—wyszejszyje duchoŭnyje ŭłaści służać nie sprawie katalickaj, a sprawie polskaj, abiertajuczy kaścielnuju ambonu, spawiedalnicu i nawuku wiery u sposab apalaczywańnia biełarusoŭ. A jak tutejszyje palaki —heta najbolsz pany-bahatyry, worahi pracoŭnaho narodu, dyk i wyszejszaje duchawienstwo, pracujuczy dziela polskaj sprawy, papraŭdzi, służyć interesam polskaho panstwa, na hrunci „nacyonalnaho zjednańnia“ uzmacowywajuczy jaho ŭłaść nad ciomnymi massami nieświadomych „tutejszych“ ludziej.

Nia dziwa, szto i toj „chryścijanski socyalizm“, jaki niekatoryje predstaŭniki tutejszaho duchawienstwa prabujuć szyryć miž rabotnikami, wielmi rožnicca ad zachodnia-europejskaho: u nas jon služyć tolki dziela apalaczywańnia Kraju, — zusim tak sama, jak wiadomaje „Katalickaje“ t-wo polskaj szkoły narodnaj. Heta jasna widać, kali pierahledzim statut ładžanaj Administrataram Wilenskaj Dyecezii, ks. Michalkiewiczem, orhanizacii pad nazwańniem „Stowarzyszenie Katolickie Robotników Polskich w Wilnie“.

Szto nowaja orhanizacija ŭzirajecca na orhanizacii „chryścijanskich socyalistoŭ“, pakazwaje punkt 2-hi parahrafu 13-ho statuta. Tam napisano, szto czleny orhanizacii pawinny „adważna stajać na katalickich asnowach i ćwiorda wystupać u zaszczytu interesoŭ rabotnickaho stanu“. Iznoŭ-że § 14 haworyć, szto orhanizacijej maje kirawać „marszałak, katoraho n a z n a c z a j e administratar dyecezii s-pamiž duchawienstwa, i toj kiruje sprawami tawarystwa“.

Nia budziem zadzieržywacca nad paadzinokimi punktami statutu, choć miž imi jcść dawoli charakternyje. Tak, naprykład, urad tawarystwa na swaim zasiedańni pastanaŭlaje ab pryjomi ci niedapuszczeńni nowych czlenoŭ, i „niapryniaty kandydat nia może wymahać wyjaŭleńnia pryczyn niepryniaćcia jaho“ (hl. § 10),—zusim tak sama, jak u polskich masonskich orhanizacijach... Zwierniem tolki uwahu na toje, szto paćwierdžaje naszy słowy, szto tutejszyje „chryścijanskije socyalisty“—heta tyjež polonizatary, tolki ŭ nowaj skury.

Orhanizacija nazywajecca: „Stowarzyszenie Katolickie Robotników P o l s k i c h w Wilnie“. Zdajecca, jasna, szto da jaje i mohuć należać tolki rabotniki palaki. Dyk-že nie: u § 7 czytajem, szto „zwyczajnym czlenam tawarystwa może być k o ž y n moralny rabotnik k a t a l i k, biaz rožnicy poła, katory zapłocić najmiensz 15 kap. miesiaczna“. Znaczyć, da tawarystwa može naležać nia tolki rabotnik palak, a i kožyn inszy, aby tolki byŭ katalik. A jak miž naszymi biełarusami-katalikami nacyonalnaja świadomaść—słabaja, i na pytańnie, chto jon, taki nieświadomy rabotnik adkazywaje: „katalik“, dyk jasna, szto nowaja orhanizacija maje na meci ławić nieświadomych biełarusoŭ-katalikoŭ u polskije sieci i abiertać ich tut u palakoŭ.

Sztuka biełymi nitkami szyta... Dyj nia dziwa: polskije nacyonalisty, katoryje służać u nas polskamu panstwu, nia mohuć ani ŭ jakoj czaści pryznać klasowych interesoŭ raboczaho narodu, choć i adzielisia ŭ sutanny i nazwali sabie „chryścijanskimi socyalistami“.

Hramadzianin.

Wiaczornyje myśli.

Mnohim zdajecca, szto rasiejskaja rewolucija, padobna da francuskaj, praleció buraj nad usiej Europaj. Usie tak hetym naelektryzowany, szto jakujuniebudź małuju hazetnuju wiestku ab zwyczajnaj hdzie-niebudź zabastoŭcy, abo ab niezwyczajnaj u nas, ale zusim budnaj na Zachodzie manifestacii biaruć za paczatak rewolucii u toj staranie, hdzie taki prypadak zdaryŭsia. Hetak my ŭžo słyszali ab rewolucii ŭ Italii i Rumynii. Ale hetyje „rewolucii“ trywajuć usiaho hadzinku — dźwie i prachodziać cicha, biez rewolucyjnaho szumu.

Inaczej i być niamože: bo rewolucija ŭ Rasiei—heta nia jość rewolucija „d u c h a c z a s u“, jakoj była francuskaja rewolucija, a czysta miescowaja prajawa, zusim adhraniczenaja ad Zachodu praz rožnicu kultury. Treba prypomnić sabie, szto Rasieja, dziakujuczy samodzeržawiju, szmat adstała ad zachodniaj kultury, i ciapieraszniaja wajna z Niamieczczynaj, dy niemahczymaść prystasowywacca da ahulnych wymahańnioŭ jak sajużnickich hasudarstw, tak i samaj wajny, nia tolki pakazali hetu rožnicu, ale i wyzwali bakructwo staroha uradu. My možem skazać, szto i nowy urad da dalejszaj wajny jaszcze nie pryhatawaŭsia, a staryj, jak baczym, wajnu pralhraŭ, dyk i nia budziem spadziewacca, sztob nowyj urad, baczuczy heta, zamiest pchnuć da ŭnutrenaho razwićcia nowyje tworczyje siły narodu, papchnuŭ ich na fałszywuju darohu, resztkami staroj Rasiei prabujuczy jaszcze raz szczaścia ŭ hetaj wajnie. Kalib, adnak, jamu i dawiałosia pchnuć wojsko da dalejszaj wajny, to chwacie adnaho ŭdaru Hindenburha, kab raz na zaŭsiody adkryć rasiejskamu narodu woczy, a tady možna budzie spadziewacca razwiazki. Jakaja jana budzie — heta razwiazka, ciapier trudna sabie jeszcze predstawić ale treba spadziewacca tady ŭžo nie gabinetnaj rewolucii, a czysta narodnaj, bo zmuczeny narod zachocze ustroić sabie nowaje žyćcio na nowych ćwiordych asnowach. Peŭnie, szto tahdy pralhrajuć tyje, chto nia pojdzie z nowym ducham, pralhraje panujuczaja jeszcze siahońnia buržuazija i kapitalisty.

Łabuć.

U Wilni i wakolicach.

× **Achwiara rasiejskaj rewolucii.** U czasi rewolucii ŭ Pieciarburzi ŭ czyśle pierszych achwiar jaje apynułasia žonka wiadomaho ŭ Wilni adwakata, Maniefa Torchowskaja. Jana pahibła ad palicejskaj kuli ŭ czasi razruchoŭ na wulicach rasiejskaj stalicy.

× **U Biełaruskim Klubie** ŭ Subotu, 26 krasawika, zwyczajnaja tancawalnaja wieczarynka.

U niadzielu na sceni Biełaruskaho Klubu budzie adybran dramatyczny abrazok u 1 akci „Pietro Karuzo“ Brakko. Paśla predstaŭleńnia tancy.

× **Biełaruski teatr.** My czuli, szto 25 maja ładzicca predstaŭleńnie kamedyi „Na Antokali“ F. Olechnowicza. Kamedyja heta pierszy raz była ihrana padczas świat Kalad i mieła dobruju ŭdaczu. Treba spadziewacca, szto i hetym razam napisanaja na tle wilenskaho žyćcia poŭnaja tutejszych typoŭ kamedyja, bahata ilustrawanaja melodyjnaj muzykaj, pryciahnie szmat publiki.

× **U sajuzie artystycznych rabotnikoŭ.** U paniadziełak, 30 krasawika, u 11 hadz. ranicaj adbudziecca ahulny schod czlenoŭ sajuza artystycznych rabotnikoŭ u haspodzi sajuza, Wilenskaja 20, 3. Na paradku dnia: sprawozdacza ab czynnaściach uradu; wybary nowaho uradu i rewizyjnaj kamisii; biahuczyje sprawy.

× **U ahulna-rabotnickim kulturnym sajuzi** na aposznim ahulnym schodzi była zdadziena sprawa s czynnaściej uradu i wybran nowy urad. Nowy urad składajecca z hetkich asob: pani Bułhak i Kac, p p. Jakutis, Gincburg, Łaskow, Maciejkowicz, Ebicz, Brojt i Michniewicz.

× **Licytacja.** U lombardzi, pry Trockaj wul. 14, dnia 9, 10 i 11 maja 1917 h. ad 10 da 2 hadz. buduć pradawać z licytacii założenyje reczy, za katoryje nia płoczeny pracenty ad 31 lipnia 1914 h.

× **Za pomacz u raspuście** Chaja Szmidowa, katoraja utrymliwała dom raspusty, zasudžena na 2 miesiacy ŭ wastroh.

× **Kurs rubla:** Oficyalny — 2 m. 00 fen. za rubiel; u bankach pry pradažy — 2 m. 43 fen., pry kupli — 2 m. 47 f.

Pazyczkowaja kasa biare 6%.

× **Iznoŭ zabojstwo kabiety.** 22 pad strechaj pustoha domu pry Sławianskaj wul. 15, dzie žyŭ prawasłaŭny świaszczenik, znajszli trup kabiety s prabitym czerepam. Trup byŭ blizka zusim razdziety. Na bialiźnie byli znaki — dwa łacinskije W. Zabitaj kabieci ad 25 da 30 hadoŭ.

× **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za aposznije dni była pawodłuh Celsija):

	najwysz.	najniž.
„ „ z 22 na 23	+ 12°	+ 2°
„ „ z 23 na 24	+ 9°	+ 3°
„ „ z 24 na 25	+ 8°	0°

Apawieszczeńnie.

Ab paliwańni wulic.

Kab nie było pyłu na wulicach, a razam s tym dziela pamienszeńnia niebaspiecznaści raznosu chwarob, ad 1 maja h. h. maje siłu hetki palicejski zahad:

Kožyn haspadar i upraŭlajuczyj nieruchomaściu ŭ mieżach zabudawanaj czaści miesta ŭ Wilni pawinien u dni, kali nima daždžu, trojczy paliwać wadoj wulicu i trotuar uzdoŭž swajej nieruchomaści da siaredziny wulicy: pierad abiedam miž 7 i 8 hadz., u pałudzień ad 12 da 1 h. i paabiedzi ad 6 da 7 h. Kala nieruchomaściej pry niezabudawanych placoch haspadar ci upraŭlajuczyj nieruchomaściu pawinien aprycz trotuaru paliwać wadoj plac pierad nieruchomaściu jaho na szyryni 8 metroŭ. Paliwać wadoj treba hetak szczodra, kab nia moh uznimacca pył.

Za niespaŭnieńnie hetaho zahadu winawatych karacimuć pawodłuh §139 nowaho rasiejskaho statuta ab karach.

Wilna, 24 krasawika 1917 h.

Der Stadthauptmann
Pohl.

Apawieszczeńnie

Ab posnych dniach.

Spaŭniajuczy zahad Hłaŭnaj Kamandy 10 armii z 20 krasawika 1917 h., addzieł II B, № 4411/17, hetym apawieszczajecca, szto wa ŭsich straŭniach, kirawanych cywilnymi asobami, zabaronieno wydawać miaso ŭ paniadziełak i piatnicu.

Za naruszeńnie hetaho karacimuć pawodłuh § 139 nowaho rasiejskaho statuta ab karach.

Wilna, 25 krasawika, 1917 h.

Der Deutsche Stadthauptmann
Pohl.

Z USIAHO KRAJU.

KOŬNA. S pryczyny Sztokholmskaho dahiasieńnia, bytcym rasiejski tymczasowy urad naznaczyŭ za hubernatara astaŭszajsia pad Rasiejej czaści Wilenskaj huberni niejkaho Budrewicza, niamieckaja »Kownoer Ztg.« paświaciła nacyonalnamu pytańniu ŭ Wilenszczynie wialikuju staćciu. Hazeta pisze, szto pawodłuh statystyki Lebiedkina s 1861 hodu ŭ Wilejskim pawieci było 26% litwinoŭ i 44,8% biełarusoŭ, u Dzisienskim 5%

Č czytać jak CZ; Š—jak SZ

U wołaści.

(Z daŭnych apawiedańnioŭ)

— Nu, tak našto, každeš, tabie pašpart? našto? — pytaŭsia staršyna u chłapca, što stajaŭ, ščylna prytuliŭšysia pry dźwierach.

— A woś, panočku, kidaju wiosku i na zarabotki ŭ horad pajdu, a tam, jak kažuć, i mucha biez paszpartu nie žywieć.

— Muchi to žywuć, ale hetkich, jak sam, to i s paszpartam trymać nia chočuć: tŭlajucca biez pracy pa zawuhollach, dy kradziežam zajmajucca.

— Nu, što-ž: wolnamu wola, šalonamu pole, a mnie na ich nie hladzieć! Ruki jość; haława, choć nia kiemłaja, wo jana, sami bačycie, — chleb budzie...

— Nia kiemłaja, dobra baješ! Kažy ŭžo tamn, chto pawieryć, a ja, brat, wiedaju, što ty za hicel! Hlanuć—zdajecca, warona, a da wolnych dumak pieršy! Nie tak že daŭno s twaich nahaworaŭ uzruchalisia sielanie, dy zažadali Boh wiedaje čaho. Ale ciapier maŭčać, jak dali dobra na arech!... Što-ž hladziš: peŭnie zabyŭsia? A ja, bratok, pamiataju! Ščaście twajo, što kancy ŭ časie zachawaŭ, a to, jak pić dać, sieŭ by ŭ tatawu chatu kłapoŭ karmić.

— Ničoha nie razumieju, ab čym hamonicie: pra niejkije chaty, kłapoŭ.

— Nia wiedaješ? A zabastowačku wiedaješ?

— A... zabastowačku pamiataju, ale jak praz son.

— Machluj, machluj! Samy prawadyr byŭ, i dzień i noč nie spaŭ, jak ačmurely hajsaŭ s tymi papierkami, šatan ich uspomnie, a pryšłosia, tak ni znaj ni wiedaj — i ruki atros. Jab ciabie zapiakaŭ-by, ale škoda...

— Dy nie škadujcie panočku, nie škadujcie: woś, lepiej pašpart čyrknicie, dy bywajcie zdarorowy, a to škadawaŭ toj dabradziej kabyłu, a astawiŭ tolki, zžalsia Bože, chw....

— Ty tut nie bratajsia, chamluk! Wiedaj, što ja staršyna, nie raŭnia tabie, łapatniku!

— Wiedaju, wiedaju, panočku: pačym by znać dziatła, kab nie jaho daŭhi nos.

— A! tak, znače, ja dziacieł!? čekaj že, ja ciabie dziubnu, ciapier ty nia pojdzieš u horad, nia pojdzieš, a my, my pawlaziem! Wiedaj, što za niepawinawieńnie načalstwu na asnawanii staciej i zakonaŭ sibir.r.r.., katarha, šybienica, rasstreł! Staršyna—nie dziacieł, i dziacieł nie staršyna.

— Kudy ty? — zahalokaŭ staršyna, jak pabačyŭ, što chłapiec pawiarnuŭsia, kab wyjści...

— Pajdu, niezadoŭha wybary na starszynu, krychu paždu: može druhi łaskawiejšy budzie, a to nadta-ž raspanieli, jak hlanieš. Ale skažu praŭdŭ, što na wybarach budzie i moj hołas, a jaho achwotna słuchajuć tyje, katoryje mianie ličać daloka inačej zusim...

— Nu, dyk wiarnisia, wiarnisia! Na pašpart, dy z Boham. Trocha za prytak, bratok, ale ničahutka, ty tak zabie: nie błah!...

Hałubok.

litwinoŭ, biełarusoŭ — 54,4%, u Asznianskim — litwinoŭ 59,7% i biełarusoŭ 24,2% u Swiencianskim — litwinoŭ 88 6% i biełarusoŭ 6,9%. Dalej hazeta kaže: „Z niamienszym prawam, czym druhije nacyonalnaści, biełarusy mohuć zajawić ab swaich prawoch na Wilniu, dyj miesto hetaje znachodzicca na etnohraficzna-biełaruskaj ziamli. Pawodłuh spisu narodu s 1897 h. ahulnaje czysło biełarusoŭ u b. Wilenskaj huberni dachodziło 891.893. I kali nawat znacznaje czysło biełarusoŭ daliczyć da litwinoŭ, dyk biełarusy ŭsio-tki pawodłuh swajej liczebnaści wysunulisia da loka ŭpiarod — na pierszaje miejsco“.

Rewolucija u Rasiei.

MINSK (P.T.A.). Na pierszym zasiedańni zjezdu predstaŭnikoŭ armij zachodniaho frontu deputat Rodiczew pryzywaŭ sabraŭszychsia ciesna zhurtawacca dziela pabiedy nad worahami narodnaj woli. Hienerał Hurko, naczalnik zachodniaho frontu, skazaŭ: »Kali sałdaty nie naprużać swaich sił, kab udzierżać zdabytuju wolu, dyk jana prapadzie«.

PIECIARBURH (P.T.A.). Na zjezdzi deputatoŭ ad armii zachodniaho frontu ŭ Minsku b. dumski deputat kn. Cereteli skazaŭ, szto separatny mir mieŭ by dla Rasiei znaczeńnie katastrofy.

Czcheidze, marszałak rady sałdatoŭ i rabotnikoŭ u Pieciarburzi, hawaryŭ ab patrebi kantrolu nad czynnaściami tymczasowaho uradu.

LWOŬ. Ukrainskaja hazeta »Diło« danosić, szto nowy rasiejski urad zrabiŭ znacznyje ustupki žadańniam ukraincoŭ. Ad wosieni ŭ-wa ŭsich narodnych szkołach na Ŭkrainie buduć wuczyć u ukrainskaj mowi. Ad druhoj klasy budzie wykładacca abawiazkowa i rasiejskaja mowa, jak asobny pradmiet. U wuczycielskich seminaryjach na Ukrainie historyj, literatury i gieografii wuczać pa ukrainsku. Wa ŭsich inszych szkołach uwodziać wykład ukrainskaj mowy i literatury, a historyju i gieografiju wykładajuć pa ukrainsku.

SZTOKHOLM. Finlandzkije hazety zajaŭlajuć, szto kroki tymczasowaho uradu padarwali wieru finlandzkaho narodu u spaŭnieńnie dadzienych jamu abiecanak.

ŽENIEWA. Maksim Horkij orhanizuje ŭ Pieciarburzi nowuju respublikanskuju radykalnuju partiju, prahrama katoraj — ustanaŭleńnie demokratycznaho upraŭleńnia na asnowie aŭtonomizmu i nacyonalnaho pryncypa, a także radykalnyje socyalnyje i ziamielnyje reformy.

PIECIARBURH. Asabliwa ŭ huberniach Bessarabskaj, Padolskaj i Wałynskaj razjezdżajuć ahitatary ŭ wajennaj formi, ahitujuczy proci wajny. Jany namaŭlajuć sielan konfiskawać panskije dwary i wyhaniać adtul panoŭ. U niekatorych miescoch heta ŭżo zrobleno. Chacia prawicielstwienyje ŭradniki dawodziać sielanam, szto ziamielnaho pytańnia nielha razwiazać pierad sazywam ustanoŭczaho sejmu, sielanie szmat u jakich miescoch razwiazywajuć jaho samatuham.

SZTOKHOLM. Rada rabotnikoŭ i sałdatoŭ pryniała rezoluciju s pratestam proci taho, szto anhlijskaje prawicielstwo mieszajecca ŭ rasiejskije sprawy i zadzierżywaje rasiejskich emihrantoŭ. Rezolucija dabiwajecca, kab usie palitycznyje emihranty mahli wiarnucca ŭ Rasieju.

Lenin pastupiŭ u redakcıju hazety »Praŭda«, katoraja adkryta pryzywaje da hramadzianskaj wajny.

Kierenskij na zjezdzi »trudawikoŭ« skazaŭ, szto »trudawiki« iduć rasam s socyał-demokratami tolki ŭ niekatorych praktycznych sprawach, i žadaŭ, kab była spynienä krytyka prawicielstwa.

SZTOKHOLM. Miž hrupami Lenina i Cereteli pacz ałosia zmahańnie. Lenin pryzywaje proletaryat adstupicca ad buržuaznaho prawicielstwa, a Cereteli kaže, szto proletaryat nia zdolny ŭziać na słabie upraŭleńnie hasudarstwam, i zatym treba astawić prawicielstwo na jaho miejscu. Lenin z balkonu swajho domu kożyn dzień pramaŭlaje da narodu, pryzywajuczy jaho nie pryznawać nijakoha prywatnaho mieńnia.

LUGANO. »Corr. d. Sera« danosić s Pieciarburha:

Ahulny razwał uzrastaje. Kierenskij u kożnym prypadku adznaczywaje swaju niazhodliwaść z druhimi ministrami. Jaho pastupki pakazwajuć, szto rada rabotnikoŭ i sałdatoŭ papraŭdzi manicca zabrać ułaść u swaje ruki.

PIECIARBURH. Rasiejskije hazety cikawiacca pytańniem, z jakoj prahramaj mira wystupiać na sztokholmskim socyalistycznym zjezdzi niamieckije socyał demokraty.

PIECIARBURH. Brusiłow ad imi aficeroŭ i sałdatoŭ paŭnoczna-zachodniaj armii pasłaŭ tymczasowamu prawicielstwu pratest proci sazywu ustanoŭczaho sejmu ŭ Pieciarburzi, dzie panuje duch internacyonalizmu. Paŭnoczna-zachodniaja armija damahajecca, kab ustanoŭczy sejm sabraŭsia ŭ Maskwie.

Hienerał Leczyckij, nacz alnik rumynskaho frontu, padaŭsia ŭ adstaŭku.

APARANDA. Wiadomy hała wa socyalistoŭ, Krypt Kłasin, atrymaŭ s Torneo wiestku, szto tymczasowy urad nie daŭ pazwaleńnia jamu i 32 rasiejskim rewolucyonieram pryjechać u Pieciarburh.

SZTOKHOLM. Hienerała Kuropatkina, katoraho aresztawali ŭ Taszkienci, pierewiaźli ŭ Pietrapaŭłaŭskuju krepaść, dzie jaho ŭraz że dapraszywaŭ sam Kierenskij.

PIECIARBURH. Adzin z wiarnuŭszychsia s Sibiru ssylnych apawiedaje, szto ŭ Sibiry astajecca jeszcze nia miensz 100.000 palitycznych ssylnych, katoryje nia mohuć wiarnucca s pryczyny trudnaści prajezdu.

Z usiaho świetu.

SZTOKHOLM. S pryczyny mižnarodnaho socyalistycznaho zjezdu i narad socyalistoŭ u Sztokholmi francuskije hazety z „Matin“ napieradzi winawaciać Szweciju ŭ naruszeńni neutralnaści i hroziać błokadaj bierahoŭ pa prykładu Hrecii.

HAAGA. „Times“ danosić z Glazgo, szto tam adbyłasia narada deputatoŭ ad prafesyonalnych sajuzoŭ dziela pratestu proci wajennaj pawinnaści. Pierszy pramaŭlaŭ socyalist Ramzaj Makdonald. Niejkije maładyje ludzi prabawali szumam i świstam piererwać naradu; adnak, jana ŭdaczna prajszła da kanca.

Taja-ž hazeta drukuje wialikuju staćciu Wellsa, ŭ katoraj haworycca, szto ŭ Anhlii wielmi paszyreny respublikanskije idealy. Staćcia pryzywaje da ładżeńnia respublikanskich orhanizacij dziela pasrednictwa miž Rasiejskaj i Amerykanskaj respublikami.

AMSTERDAM. Anhliokaja niezaležnaja rabotnickaja partija na swaim wialikodnym zjeździ wyskazała niezdawoleńnie wajennaj palitykaj prawicielstwa. Snoŭden skazaŭ, szto ŭ toj czas, jak u Rasiei budujucca nowyje asnowy życcia, anhlicki narod pazwalaje prawicielstwu adbirać swaje staryje prawy. Minister pracy mieŭ śmiełaść hrazić rabotnikam papraŭczym domam za karu, kali jany ŭ 24 hadziny nie pakinuć zabastoŭki. Anhlicki narod pawinien skinuć despotycznaje upraŭleńnie Llojda Džordža.

BERLIN. Hiszpanski pasoł 20.IV addaŭ notu, żaluczysia na zatapleńnie hiszpanskich tarhowych parachodaŭ niamieckimi padwodnymi łodkami.

BERLIN. Pawodłuh hazetnych wiestak, padhatawicielnaja rabota dziela reformy wybarnaho prawa u Prussii iduć udaczna ŭpiarod. Nowyje wybary buduć ahulnyje, prostyj i tajnyje.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieszczeńnia.

24.IV. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Na poli bitwy pry Arras anhlickaja armija ŭczora zrabiła druhuju sprobu prarwać niamiecki front. Niekolki dzion pierad tym najciażejszyje harmaty biezupynna absypali hranatami naszy pazycii. 23 krasawika anhlickije wojski na fronci, 30 kilom. szyrokim, paczali szturm. Szmat dzie nasz ahoń razhaniaŭ worahoŭ, niedapuskajuczy ich da nas. U inszych punktach bitwa pierasoŭwałasia to ŭpiarod, to nazad. Dzie worahi dachodzili daczesnaj udaczy, tam nasza piachota silnymi kontratakami adkidała ich nazad. Paśla taho, jak pierszy szturm byŭ adbit, anhliczanie pajszli na szturm druhi raz pa poli, zasypanym ichnymi trupami. Jak na En i ŭ Szampani, tak i pry Arras sproby worahoŭ prarwać nasz front nie ŭdalisia i wielmi doraha im kasztawali. Anhlickije siły ciażka i krywawa razbity. Nasza armija z wieraj żdże nowych bitw.

Na ŭsich inszych frontach i teatrach—niczoha wydatnaho.

25.IV. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Na paloch batalii pry Arras anhlickije dywizii iznoŭ paczali szturm, katory byŭ usiudy adbit ahniom i sztykami, pryczyniŭszy woraham niezwyczajna ciażkije straty. Uziaty ŭ pałon 660 dusz. Zniszczeny niekolki pancyrnych samachodaŭ.

Front niamieckaho Naślednika: Na fronci En i ŭ Szampani krapczeła artyleryjskaja bitwa.

Anhliczanie i francuzy utracili 23 krasawika 20 samalotaŭ i 1 latuczy szar. 24 krasawika jany utracili 19 samalotaŭ.

Paruczyk Bernard zbiŭ swaich 20, 21 i 22-ha worahoŭ.

Uschodni teatr:

Nasza artyleryja enerhiczna adkazywała na ahoń rasiejskich batarej pry Jakobsztaci, Pastawach i czyhuncy Złoczow—Tarnopol.

Makiedonski front: Paśla silnaho ahnia miż Wardaram i wozieram Dojran ahliczanie paczali szturm, katory byŭ adbit baŭharskimi siłami.

Kala wajny.

BERLIN (W.T.B.). U nowaj bitwie pry Arras 23 krasawika anhliczanie mieli najwialikszyje krywawyje straty za ŭwieś czas wajny. Usie naczalniki naszych wojsk danosiać, szto straty anhliczan «dajszli niaczutaj miery».

BERLIN (W.T.B.). Bitwa 24 krasawika nie dała anliczanam nijakaj udaczy i tolki padwoiła ichnyje straty. Z najwialikszaj zajadłaściu staralisia anhliczanie ŭsiemi siłami pierecia hnuć wahu na swoj bok. Ahniom kulemiotaŭ zrezywalisia cełyje rady anhliczan. Ahoń naszaj artyleryi buszewaŭ u hustych massach szturmawaŭszych wojsk. Szmat dzie ležać anhlickije pancyrnyje aŭtomobili, akrużenyje kuczami trupoŭ. Asabliwa naabapoł darohi Arras—Kambre trupy anhliczan ležać wałami.

ŽENIEWA. Francuskije hazety pryzywajuć Italiju paczać na swaim fronci wajennyje operacii, kab adciahnuć s Francii czaść niamieckich sił.

BERLIN (W.T.B.). Da 24 krasawika iznoŭ zatopleno ŭ Anhlickim kanali, Atlantyckim akiani i Paŭnocznym mory karabloŭ ahulnaj jomkaściu 143,500 tonn.

BERN. «Daily Telegr.» adznaczywaje straszennuju niebaspieku dla Anhlii s pryczyny zniszczeńnia tarhowaho fłotu padwodnymi łodkami. Nijakaj karyści nima ukrywać surjoznaść pałażeńnia. 17 krasawika u Anhlii byŭ pierszy posny dzień.

BERLIN. 23 krasawika ŭ bitwach na pawietry worahi utracili 20 samalotaŭ.

Richthofen zbiŭ swajho 47-ho woraha.

Spis wajena-pałonnych naszaho kraju.

Z Wilni i Wilenskaj huberni.

Tabor dla wajenna-pałonnych Lamsdorf.

Stankowicz Anton, Wilnia.
Meszkiewicz Łuka, Bielica.
Geczys Michał, Krenciel.
Drahun Pawał, Tiereda.
Wirtczys Harasim, Bachczansk.
Kazłoŭski Pawał, Wilnia.
Baŭka Iwan, Zamidzi.

Tabor dla wajenna-pałonnych Wittenberg.

Kasjew Siamion, Nasilewiczy.
Baranoŭski Pawał, Bujwidzi.
Batura Alaksiej, Wilnia.
Boszka Piotra, Papoŭka.
Dziewiełtoŭ Hryhory, Wilnia.
Drahun Aleksandr, Popiszczoŭka.
Karabanoŭ Sałamon, Merecz.
Klimiata Maksim, Leonowiczy.
Kuzmin Lawon, Kruki.
Lisoŭski Jazep, Wilnia.
Marcinkiewicz Anton, Bieniakoni.
Mieszczejeŭski Jazep, Wilnia.
Mulma Stanisłaŭ, Sosankiszki.
Muszkiet Jafim, Wiiikowiczy.
Nakwan Łohin, Stajki.
Pierepeczkin Władzimir, Michajłowa.
Piatluk Ilja, Sismany.
Pietrowicz Anton, Druja.
Pietruszewicz Konstantyn, Wilnia.
Piewarko Iwan, Wałożyn.

Raŭbut Juljan, Dubroŭka.
Rahacz Andrej, Nowaje.
Rahunowicz Sciepan, Lebiedziewo.
Siamiec Winceś, Pieszczanka.

KNIŽKI DŁA SZKOŁ:

Biełaruski lementar . . . . . . 6 k.
Беларускі лемэнтар . . . . 6 „
Pierszaje czytańnie . . . . . 6 „
Першае чытаньне . . . . . 6 „
Haściniec dla małych dzietak 5 „
Другое чытаньне . . . . . 25 „
Karotki katehizm . . . . 5 „
Karotkaja historyja świataja . . 15 „
Karotkaje wyjaśnieńnie abradoŭ R. Katalickaho kaścioła . 15 „
Kantyčka . . . . 15 „
«Boh z nami», knižka dla nabaženstwa . . . . 40 „
Zadačnik dla pačatkowych škoł hod I . . . . 15 „
Задачнік для пачатковых школ год I . . . . 15 „
Zadačnik dla pačatkowych škoł hod II i III . . . . 40 „
Гутаркі аб небе і зямлі . . . 15 „
Karotkaja historyja Biełarusi . . 60 „
Каротная гісторыя Беларусі 60 „
Першая чытанка . . . . . 25 „
Rodnyje zierniaty. Knižka dla školnaho čytańnia hod II i III. U aprawie 1 r. biez apr. 85 „

Wilnia, Zawalnaja 7.

Biełaruskaja Kniharnia

Ordenskyje bruchi. rdery. Stužki da ordenou.
Thüringer Fahnenfabrik
OCHR. H. ARNOLD. Hofl. Coburg, 38.

Wyjszła z druku nowaja biełaruskaja knižka
„Jak prawilna pisać pa biełarusku"
(łacinskimi literami)
ułažyŭ ANT. ŁUCKIEWICZ.
Cześć I. Cena 10 kap.
Nabywać možna ŭ Biełaruskaj Kniharni u Wilni, Zawalnaja 7.

„Лаферма"-цігаркі
„Океллa" 3½ Пф.
„Білій жемчуг" 3 Пф.
„Найлішша любка" 2½ Пф.
„No. 100" 1½ Пф.

349 Hamburskaja Uradowaja Loteryja.

100000 losoŭ, 46020 wyihryszoŭ, 8 wialikich premij. Na rozyhrysz naznaczeny Wyihrywaje blizka kožyn druhi los

13 miljonou 731000 marak.

Najwyszejszy wyihrysz u najszczaśliwszym prypadku:

Adzin Miljon Marak.

Najwyszejszy wyihrysz može być

Marak 900 000 „ 890 000 | Marak 880 000 „ 870 000 | Marak 860 000 „ 850 000 | Marak 840 000 „ 830 000 | Marak 820 000 „ 810 000 i t. d.

Spis wyihryszou i premij Uradowaj Hamburskaj Loteryi:

Premija I	Marak 500 000 = Marak 500 000	1 premija	Marak 50 000 = Marak 50 000	2 wyihryszy	Marak 4 000 = Marak 8 000
Premija II	„ 300 000 = „ 300 000	1 wyihrysz	„ 50 000 = „ 50 000	128 „	„ 3 000 = „ 384 000
1 wyihrysz	„ 200 000 = „ 200 000	1 premija	„ 40 000 = „ 40 000	2 „	„ 2 500 = „ 5 000
„	„ 100 000 = „ 100 000	1 wyihrysz	„ 40 000 = „ 40 000	212 „	„ 2 000 = „ 424 000
„	„ 90 000 = „ 90 000	1 premija	„ 30 000 = „ 30 000	5 „	„ 1 500 = „ 7 500
1 premija	„ 80 000 = „ 80 000	1 wyihrysz	„ 30 000 = „ 30 000	525 „	„ 1 000 = „ 525 000
1 wyihrysz	„ 80 000 = „ 80 000	7 wyihryszoŭ	„ 20 000 = „ 140 000	639 „	„ 500 = „ 319 500
1 premija	„ 70 000 = „ 70 000	3 „	„ 15 000 = „ 45 000	90 „	„ 400 = „ 60 000
1 wyihrysz	„ 70 000 = „ 70 000	16 „	„ 10 000 = „ 160 000	150 „	„ 300 = „ 27 000
1 premija	„ 60 000 = „ 60 000	1 wyihrysz	„ 7 000 = „ 6 000	44174 „	„ 250, 220, 200, 175, 150
1 wyihrysz	„ 60 000 = „ 60 000	1 „	„ 6 000 = „ 7 000		125, 100 i t. d.
		56 wyihryszoŭ	„ 5 000 = „ 280 000		

Aprycz taho 10.000 darmowych pa 10 marak. Cena oryhinalnaho losu I kłasa razam z niamieckim herbowym zboram: Loteryja maje 7 klasou.

1/8 oryhinalnaho losu M. 1.25 | 1/4 oryhinalnaho losu M. 2.50 | 1/2 oryhinalnaho M. losu 5.— | 1/1 oryhinalnaho losu M. 10.—

Razyhrysz 1 klasy adbudziecce 7 i 9 czerwienia 1917 h.

C. F. GOTTLOB, (Lotterie-Büro), HAMBURG, ELEBEKEN 2.

Szansy na wyihrysz — hetkije wialikije, szto treba kožnamu horaczа radzić ihrać na Hamburskaj Uradowaj Loteryi. Niwodnaja inszaja loteryja nie daje hetkaho wysokaho wyihrysza! Užo ŭ druhim kłasie možna wyihrać na cełу los za 10 marak u najlepszym prypadku 50.000 marak. U czarodnych kłasach szansy na wyihrysz rastuć i dachodziać u najlepszym prypadku da

M. I.000.000 u aposznim kłasie!

Ja ŭžo mieŭ tolki u aposzni czas pryjemnaść wypłaczywać maim klijentam najwyszejszyje wyihryszy.

Auftrags-Brief
an das Loterie Büro
C. F. Gottlob in Hamburg 36.
Ersuche um Zusendung von
.... Los ....
der garantierten Hamburg. Staats-Lotterie
Den Betrag dafür:
Mk. ....
erhalten Sie anbei — erhalten Sie gleichzeitig per Postanweisung
(niežadanaje treba piereczyrknuć)

Grösster Gewin 7. Klasse eventuell Mk. 1.000.000
Imia ....
Prafesija ....
Miesto žyćcia ....
Pacztowyj okruh ....
Zamietka ....
Hom. Wilnia.
Prosim ab akuratny adres.

349 Hamburskaja Uradowaja Loteryja!

Razyhrywajecca kapitał

13 miljonau 731.000 marak.

Najwialikszy wyihrysz u najszczaśliwiejszym zdareńni

I miljon marak.

Spis wyihryszoŭ i premij 349 Loteryi:

Premija I	500 000 m.	1 premija	40 000 m.	212 wyihr. pa	2 000 m.
Premija II	300 000 „	1 wyihrysz	40 000 „	5 „ pa	1 500 „
1 wyihrysz	200 000 „	1 premija	30 000 „	525 „ pa	1 000 „
1 wyihrysz	100 000 „	1 wyihrysz	30 000 „	639 „ pa	500 „
1 wyihrysz	90 000 „	7 wyihr. pa	20 000 „	150 „ pa	400 „
1 premija	80 000 „	3 wyihr. pa	15 000 „	90 „ pa	300 „
1 wyihrysz	80 000 „	16 wyihr. pa	10 000 „	44174 „ pa	250, 220, 200, 175, 150, 125, 100, 75 i 35 „
1 premija	70 000 „	1 wyihrysz	7 500 „		
1 wyihrysz	70 000 „	1 wyihrysz	6 000 „		
1 premija	60 000 „	56 wyihr. pa	5.000 „	46.020 wyihryszou,	
1 wyihrysz	60 000 „	2 wyihr. pa	4 000 „	8 premij i	
1 premija	50 000 „	128 wyihr. pa	3 000 „	10.000 wolnych losou.	
1 wyihrysz	50 000 „	2 wyihr. pa	2 500 „		

Loteryja składajecca s 7 klas.

Rozyhrysz I klasy — 7 i 9 czerwienia.

Cena oryhinalnych losau

razam z niamieckim impieratarskim herbowym zboram

	Dla 1 klasy:	Dla ŭsich 7 klas:
wośmaja czastka oryhinalnaho losu .	M. 1,25	M. 25,—
czwierć oryhinalnaho losu	„ 2,50	„ 50,—
pałowa oryhinalnaho losu	„ 5,00	„ 100,—
cełу oryhinalny los	„ 10,00	„ 200,—

Ihrać na loteryi možna paczynajuczy ad kožnaj klasy.

J. Meyer & Co.

Lotteriegeschäft
Hamburg 36, Kielerstrasse 106.

Piśmo dziela zakazu.
Ersuche um Zusendung
von .... Los 1. Klasse
Hamburger Staats-Lotterie.
Der betrag von M. ....
erhalten Sie gleichzeitig durch Postanweisung. Wird einliegend beigefügt.
(niežadanaje piereczyrknuć)

Imia ....
Prafesija ....
Miejsco žyćcia ....
Pacztowy okruh ....
Zamietki ....
(Praszu dać wyrazny adres)
Hom. Wiln.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Sałаwiej